

KAUPAN LIITTO

LAUSUNTO

Valtiovarainministeriö
VM114:00/2020
VN/18263/2020

22.9.2020

KAUPAN LIITON LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ALKOHOLI- JA ALKOHOLIJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja lausuu esitysluonnoksesta seuraavaa:

Hallituksen esitysluonnoksen tausta

Lausuttavan hallituksen esityksen taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmakirjaus, jonka mukaan alkoholiveron maltillisia korotuksia jatketaan 50 miljoonalla eurolla ottaen huomioon vaikutukset matkustajatuontiin. Hallitus ei esittänyt alkoholiveron korotuksia vuodelle 2020. Hallitus totesi, että korotuksen sijasta matkustajatuonnin kehitystä jäädään tarkkailemaan.

Matkustajatuonnin kehityksen tarkkailu olikin aiheellista, sillä sekä Virossa että Latviassa alkoholiveroa laskettiin vuonna 2019. Suomen ja lähivaltioiden alkoholiverotasojen merkittävä ero lisää matkustajatuontia. Yli puolet matkustajatuonnista on peräisin Virosta, jossa esimerkiksi oluen verotaso on 100 prosenttiseksi alkoholiksi muutettuna 24 euroa matalampi, kuin Suomessa. Esitettyjen korotusten myötä verotaset kasvaisivat entisestään.

Alkoholiveron korotus

Kaupan liitto vastustaa alkoholiveron korotusta. Suomessa alkoholiveroa on korotettu tiuhaan. Vuoden 2004 jälkeen veroa on korotettu seitsemän kertaa. Viimeksi alkoholiveroa korotettiin vuonna 2019. Korotusten myötä alkoholin verotus Suomessa on EU-maiden kireintä.

Suomen kireä alkoholiverotus ohjaa kuluttajia ostamaan alkoholia Suomen rajojen ulkopuolelta, joko matkustajatuonnin kautta, tai tilaamalla verkkokaupasta alkoholin etämyyjältä. Alkoholin ostoa ulkomailta on mahdollista vähentää keventämällä Suomen alkoholiverotusta. Erityisesti etämyynnin epäselvä oikeudellinen asema on ongelmallinen kaupan alan näkökulmasta, sillä etämyyjät eivät tilanteen epäselvyyden vuoksi aina tilitä myynnistään veroja Suomeen. Näin ollen he saavat epäreilua kilpailuetua suomalaiseseen kauppaan verrattuna myydessään vastaavia tuotteita, joita kaupat myyvät. Suomalainen kauppa tilittää verot aina oikeamääräisinä.

Lisäksi Kaupan liitto huomauttaa, että suomalaisten kauppojen ikärajavaltonta on poikkeuksellisen tehokasta.

Kauppan liitto pitää erityisen ongelmallisena, että alkoholiveron korotuksissa painopiste on tyypillisesti ollut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat etyylialkoholiryhmän ns. väkevien alkoholijuomien sijasta. Korotusten painotusten myötä Suomessa väkevien alkoholijuomien verotus on ainoastaan noin 1,3 kertaa korkeampi kuin esimerkiksi oluen. Ruotsissa väkevien alkoholijuomien verotus on sen sijaan 2,6 kertaa korkeampi kuin oluen.

Esitysluonnoksen mukaan vuodelle 2021 kaavailuissa alkoholiverotasojen korotuksissa painottuvat vähän alkoholia sisältävät oluet. Perusteena painotukselle on se, että alkoholittomiin oluisiin kohdistuva virvoitusjuomavero on korkeammalla tasolla, kuin vähän alkoholia sisältäviin oluisiin kohdistuva alkoholivero. Kaupan liitto pitää perusteluja kummallisina. Kyse on eri tuotteista ja eri veroista. Kaupan liiton käsityksen mukaan ei ole osoitettu, että kuluttajat ostaisivat virvoitusjuomien sijasta vähän alkoholia sisältäviä oluita niiden alemman valmisteveron takia. Alkoholiveron korotuksen painotus vähän alkoholia sisältäviin oluisiin ei ole alkoholipoliittisesti perusteltua.

Kauppan liitto huomauttaa, että esitysluonnoksen mukaiset alkoholiveron korotukset eivät ohjaisi kulutusta väkevistä alkoholijuomista mietoihin juomiin. Jos alkoholiveroa korotetaan Kaupan liiton vastustuksesta huolimatta, korotusten tulisi kohdistua yksinomaan väkeviin juomiin.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Mari Kiviniemi
Toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
Johtava asiantuntija